

MH-103

March-2022

B.Ed., Sem.-I

B-104 : Sanskrit

[Max. Marks : 50]

Time : 2 Hours]

વિભાગ – I

42

- સૂચના : (1) નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
 Instructions : Answer any **three** questions from the following.
 (2) જમણીબાજુ દર્શાવેલ આંક પ્રશ્નોના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.
 Marks to the right indicate total marks of the questions.

1. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

Answer the following questions :

(A) સંસ્કૃત ભાષા શિક્ષણના સામાન્ય હેતુઓ જણાવો, કોઈપણ બેના વિશિષ્ટ હેતુ લખો.
 State general objectives of Sanskrit teaching and give specific objective of any two. 7

(B) સંસ્કૃતનું ભાવાત્મક મહત્ત્વ સમજાવો.
 Explain the sentimental importance of Sanskrit. 7

2. (A) સંસ્કૃત પંચની ભલામણો જણાવો.
 Explain the recommendations of Sanskrit Panch. 7

(B) સંસ્કૃતનું સાંસ્કૃતિક દષ્ટિએ મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.
 Explain the cultural importance of Sanskrit. 7

3. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

Answer the following questions :

(A) માઈક્રોટીચિંગ એટલે શું ? માઈક્રોટીચિંગના સોપાનો સ્પષ્ટ કરો.
 What is Microteaching ? Specify the steps of Microteaching. 7

(B) નિદર્શન પદ્ધતિનું મહત્ત્વ અને મર્યાદા જણાવો.
 Explain the importance and limitation of the Demonstration method. 7

4. (A) धारा-8 संस्कृतमांथी कोर् अक अकडड डसंड करी, नीचेना डुदर डरडे डरठ आरुडरन डनररुडु :

(1) वरशरषुड डेतुडु (2) शैकुषरणरक डुदर (3) शरकुषकनी डुरवृकुषर

Selecting a unit from 8th standard in Sanskrit, draw a lesson plan for the following head :

(1) Specific Objectives (2) Teaching Points (3) Teacher's Activities

(B) वररुतर डुररकुषरनरु डरडरडुड करी वरषरररडरडुड डुरशरलुडनरु डरठ तैररर कररु.

Prepare a Set-induction skill lesson with the use of story-telling technique.

7

7

7

7

7

7

7

7

7

5. नीचेना डुररुडुडनरु डरवरड आडुडु :

Answer the following questions :

(A) डरतुडरडरडरु अनुवरद कररु :

Translate into mother tongue :

(i) डरधुरडडकुषरवुडकुषरतुः डदकुषुडदसुतु सुसुवरः ।

धैरुड लडसडरुथं क षडेते डरठकर गुरुणरः ।

(ii) दररदुररडुधुनं देडं डुररनं देडं डुडरडु क ।

डरडरसरतरड डरनीडं कुषुधरतरक क डुरडुडनडु ॥

(iii) तकुषकसुड वरषं दनुते डुरकुषकररडरडुध डसुतके ।

वृकुषकरसुड वरषं डुरकुषुड सरवरङुडुदुरुडनसुड क ॥

(B) सुवर अने वुडुडुडनरु तडरवत सुषुषुड करी, संसुकुत धुवनरुडुडनरु डुररुडुडर सुथरन डुरडररुडु डुरडुडु डरशररुडु.

Clarify the difference between स्वर and वुडुडुडन. State the Sanskrit sounds according to their pronunciation place.

7

7

7

7

7

7

6. (A) नीचेना गधरंशनरु आधररे डुररुडुडनरु डरवरड संसुकुतडरं लडुडुडु :

Answer the following questions in Sanskrit :

सडुडुरतर वरवरधरः वरशुवरवरदुडरलडरः सुडुरसरदुडरः सनुतर । तेषु केकन एतरदशरः सनुतर डुर अघुडुडनरुथं डुरवेश

डुररुडु डुररः देशे एतरदशरः डुरडुडुः वरशुवरवरदुडरलडरः आसनु । तडुर वरदुडरधुडुडनरुथ दुरुरतु देशरतु सडरगतुड

डुरवेश लडुधुवर डुररः सुवरतुडरनं धनुडं डनुडनुते सुड । एषु एकतडुः वलडुडु वरशुवरवरदुडरलडुः । डुगधररकुषु

डुथर नरलंदर आसीतु तथैव अडुर गुरुडुरडुरदेशे वलडुडु आसीतु । अडुररथर सुदुरुरतु देशरतु डुरनरः अघुडुडनरुडु

आगकुषुडनुतर सुड । अघुडुडु असुडुडुदुडु गुरुडुरडुरदेशे वरुतडुडरने डुररवनगरे डुरनडुडे । वलडुडुडुनरडुडु डुडेकडुडु

डुरनगर वरुतते, तडुरैव डुररकुषुडनकाले वलडुडु वरशुवरवरदुडरलडुः आसीतु ।

डुररुडुडुः

(i) सडुडुरतर के सुडुरसरदुडरः सनुतर ?

(ii) सुडुरसरदुडुडु वरशुवरवरदुडरलडुडु अघुडुडुनरुथ डुरवेशं डुररुडु डुररः सुवरतुडरनं कुरुदुरुशं डनुडनुते सुड ?

(iii) डुररकाले वरशुवरवरदुडरलडुडु डुररः कसुडरतु आगतुड डुरवेशं लडुधनुते सुड ?

(iv) दुरुरतु देशरतु डुररः कडुडुथं सडरगतुडनुतर सुड ?

(v) गुरुडुररकुषुडु कडुडु नरडुडुडु वरशुवरदुडु वरदुडरलडुडु आसीतु ?

(vi) डुगधु-रकुषुडु कः वरशुवरवरदुडरलडुडुः आसीतु ?

(vii) नरलंदर वरदुडरलडुडु कसुडुनु डुरदेशे आसीतु ?

(11) संस्कृत वाक्यरचनामां पदक्रमनी विशेषता उदाहरण आपी समजावो.

Explain the speciality of पदक्रम in Sanskrit sentence with example.

7

7. नीचेना प्रश्नोना जवाज आपी :

Answer the following questions :

(A) कृदन्त अटले शुं ? कृदन्तना प्रकार ज्ञावी, संबधक भूतकृदन्त उदाहरण साथे समजावो.

What is कृदन्त ? State types of कृदन्त. What is संबधक भूतकृदन्त ? Explain with illustration.

7

(B) वर्तमानकाण परस्मैपदना प्रत्यय लभी गम् धातुना रूप लभो.

Recognition of forms परस्मैपद present tense. Write the form of गम्.

7

8. (A) शाला (स्त्री.)ना रूप लभो.

Write form of शाला (स्त्री.)

7

(B) संधि अटले शुं ? स्वर संधिनी उदाहरण सहितनी समजावो.

What is संधि ? Explain स्वर संधि with illustrations.

7

विभाग - II

9. नीचेनामांथी कोठपाण 8 प्रश्नोना जवाज टूंकमां आपी :

Answer any 8 questions from the following questions :

8

(1) संस्कृत आयोग क्यारे अस्तित्वमां आव्युं ?

When did the Sanskrit Commission come into existence ?

(2) संस्कृत भाषाना सामायिकोना जे नाम लभो.

Write the two names of Sanskrit language.

(3) विशिष्ट हेतु अटले शुं ?

What is the specific objective ?

(4) ब्लूमे हेतुओने कया त्रण क्षेत्रोमां वर्णय्या छे ?

In which three dimensions Bloom has categorized objectives ?

(5) संस्कृत भाषामां आपणो राष्ट्रीय मुदालेज कयो छे ?

What is our National Motto in Sanskrit Language ?

(6) विद्यार्थी छंदोजद्ध गान करे आ प्रवृत्ति कया हेतु साथे संकणायेल छे ?

Students become able to sing with rhythm. These activities are related with which objective ?

(7) पाठ आयोजनना प्रकार कया-कया छे ?

What are the types of lesson planning ?

(8) पञ्चा प्रश्न अटले शू ? उदाहरण आपो.

What is the eco-questions ? Give an example.

(9) आगमन-निगमन पद्धतिना महत्त्वना जे मुद्दा लभो.

Write down two important points of the Inductive-Deductive method.

(10) वार्षिक आयोजन अटले शू ?

Write the meaning of annual lesson planning.

(11) डा.पा. कार्यनी असरकारकता वधारवाना जे मुद्दा लभो.

Write any two points which increase effectiveness of Black-Board Work.

(12) संस्कृतमां उष्माक्षर ज्ञायावो.

State उष्माक्षर in Sanskrit.

(13) माला केन विधायति ?

(14) नालंदा विद्यास्थानं कस्मिन् प्रदेशे आसीत् ?

(15) वेदाङ्गानि सति सन्ति ?

(16) व्यंजन अटले शू ?

What is the व्यंजन ?

(17) मातृभाषामां अनुवाद करो.

तक्षकस्य विषं दन्ते भक्षिकायाञ्च मस्तके ।

Translate into mother tongue :

तक्षकस्य विषं दन्ते भक्षिकायाञ्च मस्तके ।

(18) इप ओणाभावो : गणेशाय

Recognise the form : गणेशाय

(19) गम् धातुनुं हेत्वर्थं भूतकृदन्त लभो.

Write the हेत्वर्थं भूतकृदन्त of गम् धातु

(20) षोडश अटले शू ?

What is षोडश ?

(21) मत्वै कर्षं विभक्तिनुं इप छे ?

How recognition of the case मत्वै is ?

(22) संख्या पूरक शब्द लभो : 8

Write संख्यापूरक word in Sanskrit : 8.